

УДК 378.147:364

© Жукова А.Р., 2024

<https://orcid.org/0000-0002-7292-1605>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2024.57.03>

А. Р. Жукова

ПЕДАГОГІЧНІ ТА ФІЛОЛОГІЧНІ СПОСОБИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ПЕРШОГО ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ

У статті висвітлено педагогічні та філологічні способи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. Актуальність заявленої у статті проблеми зумовлена зміною вимог, що висуваються до системи освіти України загалом та до викладання окремих дисциплін, серед яких й іноземна мова, та зумовлюють необхідність постійного вдосконалення підходів до викладання іноземної мови й інтенсифікації освітнього процесу.

Метою дослідження визначено розгляд та аналіз педагогічних та філологічних способів інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. Об'єктом цього дослідження є процес вивчення іноземної мови у закладі вищої освіти, предметом дослідження виступає потреба використання педагогічних та філологічних способів інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти. Особливу увагу у дослідженні приділено розгляду поняття «інтенсифікація процесу вивчення іноземної мови», різноманітних підходів до розуміння та трактування цього поняття, а також виокремленню головних шляхів та способів інтенсифікації процесу вивчення іноземної мови.

Основними результатами, які були одержані в межах цього наукового дослідження, варто вважати виокремлені способи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачів освіти першого освітнього рівня, серед яких: оптимальний добір навчальних матеріалів, конкретизація вимог для кожного етапу навчання, поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, особистісно-орієнтований підхід до навчання, раціональна організація комунікативної та пізнавальної діяльності, використання інноваційних технологій у навчанні та вдосконалення планування навчальної діяльності здобувачів освіти. Результати цього наукового пошуку, а також сформульовані на їхній основі висновки, становлять практичну цінність для викладачів іноземної мови у закладах вищої освіти, вчителів, методистів й інших педагогічних працівників, які займаються вивченням проблеми інтенсифікації освітнього процесу.

Ключові слова: іноземна мова, інтенсифікація вивчення іноземної мови, способи інтенсифікації, здобувачі освіти, перший освітній ступінь.

Zhukova A.R. Pedagogical and philological methods of intensification of foreign language learning by students of the first educational degree. The article highlights pedagogical and philological methods of intensifying foreign language learning by students of the first educational level. The relevance of the problem stated in the article is due to the changing requirements for the education system of Ukraine in general and for the teaching of individual disciplines, including a foreign language, which necessitate continuous improvement of approaches to teaching a foreign language and intensification of the educational process.

The purpose of the study is to consider and analyze pedagogical and philological methods of intensifying foreign language learning by first degree students. The object of this study is the process of learning a foreign language in a higher education institution, the subject of the study is the need to use pedagogical and philological methods to intensify the learning of a foreign language by students. The basis of the methodological approach in this research paper is a comprehensive systematic study based on a qualitative combination of theoretical research methods. Particular attention in the study is paid to the concept of "intensification of the process of learning a foreign language", various approaches to understanding and interpreting this concept, and the identification of the main ways and means of intensifying the process of learning a foreign language.

The main results obtained in the framework of this research should be considered the identified ways to intensify foreign language learning of first-level students, including: optimal selection of teaching materials, specification of requirements for each stage of learning, combination of traditional and innovative teaching methods, increasing motivation to learn a foreign language, personality-oriented approach to learning, rational organization of communicative and cognitive activities, use of innovative technologies. The results of this research, as well as the conclusions drawn on their basis, are of practical value for foreign language teachers in higher education institutions, teachers, methodologists, and other pedagogical staff involved in the study of the problem of intensifying the educational process.

Keywords: *foreign language, intensification of foreign language learning, methods of intensification, students, first degree.*

Вступ. Зміна економічних та соціальних умов у суспільстві призвела до зміни вимог, що висуваються до системи освіти України загалом і до процесу викладання окремих дисциплін. Це безпосередньо стосується й вивчення іноземних мов, адже у сучасних реаліях знання іноземних мов виступає значущим чинником у забезпеченні інтегративних можливостей здобувачів освіти та випускників освітніх закладів. Вільне володіння іноземною мовою відкриває нові можливості та перспективи у професійному житті, розширює світогляд тощо.

Вимоги, що висуваються до компетентності сучасних фахівців є дуже високими. Водночас педагогічна практика свідчить, що велика кількість

здобувачів освіти не готова до спілкування іноземною мовою та не володіє необхідними знаннями лексики й граматики. З огляду на це, важливо постійно вдосконалювати підходи до викладання іноземної мови та звернути увагу на інтенсифікацію освітнього процесу.

Проблема інтенсифікації вивчення іноземної мови вже неодноразово ставала предметом наукових досліджень. Так, над цією проблемою працюють такі сучасні дослідники, як О. В. Карпенко, А. В. Котова, І. В. Удовенко та ін. Однак, на наш погляд, педагогічні та філологічні способи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня потребують більш детального висвітлення у науковій літературі.

Мета статті полягає у розгляді та аналізі педагогічних та філологічних способів інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня.

Методи дослідження. У роботі використано комплекс теоретичних методів дослідження, серед яких аналіз, синтез, узагальнення тощо, а також здійснено ґрунтовний аналіз наукової літератури з метою систематизації актуальної інформації та виявлення сучасного стану розробленості окресленої проблематики.

Результати. Вивчення та узагальнення науково-педагогічних джерел приводить до висновку, що перед викладачами вищих закладів освіти стоїть складне завдання ознайомити здобувачів освіти з досить великим обсягом матеріалу, сформувати відповідні навички та вміння за невелику кількість аудиторних годин тощо.

Розв'язанню окресленої проблеми деякою мірою сприяє самостійна робота здобувачів освіти, що дає можливість детальніше опрацювати матеріал, який вивчався впродовж аудиторних занять. Водночас вважаємо, що самостійна робота є ефективною лише у тому випадку, якщо у здобувача освіти вже сформовано певні навички та вміння. У зв'язку з цим, особливу увагу варто приділяти саме інтенсифікації роботи під час аудиторних занять. Надзвичайно важливим є перший освітній ступінь, де закладаються основи подальшого вивчення іноземної мови.

Зазначимо, що поняття та зміст інтенсифікації процесу вивчення іноземних мов розглядається у наукових працях з методики та педагогіки, починаючи ще з 60-х років ХХ ст. Поняття «інтенсифікація процесу навчання» у методиці розглядається з різноманітних аспектів. Найчастіше це поняття трактують як спосіб досягнення максимальної ефективності за найменш можливий проміжок часу та за найменших витрат зусиль здобувачів освіти.

Іншими словами, інтенсифікація передбачає збільшення кількості матеріалу, над яким працюють на заняттях, та забезпечення глибини його

вивчення за одиницю часу. Звідси випливає, що метою інтенсифікації процесу вивчення іноземних мов є досягнення вищої якості навчання, найвищої продуктивності освітнього процесу та, таким чином, підвищення якості освітньої діяльності викладача (Turkina, 2014).

С. В. Малихіна (Malykhina, 2013) визначає дидактичну інтенсифікацію освітньої діяльності здобувачів освіти як єдність новітніх та традиційних форм, прийомів, методів та засобів, що дає змогу суттєво підвищити якість навчально-виховного процесу шляхом розкриття внутрішнього потенціалу суб'єктів освітньої діяльності, активізації внутрішніх психологічних механізмів здобувачів освіти, що також сприятиме вивченню іноземної мови у закладах вищої освіти, та матиме позитивний вплив на якість вищої освіти.

Під інтенсифікацією вивчення іноземної мови ми розуміємо максимальну ефективність заняття, підвищення активності у роботі здобувачів освіти та якості викладання, з одного боку, а, з іншого, – мінімізацію затрат зусиль.

До головних чинників, які сприяють інтенсифікації вивчення іноземних мов здобувачами освіти першого освітнього ступеня відносяться наступні:

- збільшення мотивації здобувачів;
- поліпшення інформативної місткості змісту освіти;
- запровадження інноваційних технологій;
- збільшення цілеспрямованості навчання тощо.

Л. В. Туркіна (Turkina, 2014) переконана, що головними підходами інтенсифікації навчання у процесі вивчення іноземної мови є:

- 1) диференціація та індивідуалізація навчання – вільний вибір засобів, часу, темпу навчання, одержання індивідуальної допомоги, цілеспрямована та вибіркова діяльність, найкращий варіант якої вибирається самостійно, умови для опанування кожним навчальним елементом на заданому рівні;
- 2) комплексність навчання – включає структурованість навчального матеріалу, його відповідність дидактичним цілям, різноманітність, гнучкість та зв'язок між змістом навчального матеріалу та процесом навчання;
- 3) інтенсивність навчання – полягає у належному поєднанні різних видів, форм та режимів роботи, використанні елементів адаптивної системи та інтенсивних методів навчання, при чому особлива увага приділяється розвитку самостійності здобувачів освіти, навчанню їх раціональних прийомів самостійної роботи;
- 4) інтегрованість навчання – активне застосування міжпредметних зв'язків та паралельно-комплексне формування навичок усіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності здобувачів освіти;

5) усвідомленість і внутрішня вмотивованість навчання – усвідомлення результату, на досягнення якого спрямовані дії, а також забезпечення оперативного контролю й самоконтролю.

На переконання дослідниці, функціонування окреслених підходів інтенсифікації вивчення іноземної мови вимагає створення відповідного освітнього середовища для розвитку та самореалізації кожного здобувача освіти, що передбачає:

- надання здобувачу освіти свободи вибору способів виконання навчальних завдань, передбачаючи зняття емоційного напруження у зв'язку з побоюванням зробити помилку у своїх діях;
- використання навчального матеріалу різного за змістом, формою та видом;
- постійну увагу викладача до аналізу та оцінки індивідуальних способів навчальної роботи, що стимулює здобувача освіти до усвідомлення ним не лише результату, але й процесу своєї роботи;
- застосування нетрадиційних форм групових та індивідуальних занять задля активізації творчості здобувачів освіти;
- розробку та застосування індивідуальних програм навчання, що моделюють дослідницьке (пошукове) мислення;
- спеціальну підготовку викладача до систематичного здійснення такої роботи на заняттях;
- організацію занять у групах на основі діалогу, рольових ігор, тренінгів тощо.

А. Ю. Мартинюк (Martyniuk, 2020) стверджує, що шляхами впровадження та забезпечення принципу інтенсифікації навчання у закладах вищої освіти в межах вивчення іноземної мови є:

- вивчення англійської мови 2-3 рази на тиждень;
- розподіл на групи за рівнем знань;
- створення курсів для підготовки до вступного іспиту в магістратуру;
- вивчення не тільки англійської мови, але й фахових предметів англійською мовою;
- проведення індивідуальних консультацій викладачами;
- проведення студентських конференцій англійською мовою у закладах вищої освіти;
- студентський обмін з іншими університетами Європи тощо.

На основі аналізу наукової літератури та власного досвіду виокремлюємо наступні шляхи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня (Рис. 1).

Рис 1. Основні шляхи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня

Далі вважаємо за доцільне розглянути детальніше деякі запропоновані шляхи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня.

Так, добираючи навчальний матеріал для занять, викладачеві необхідно брати до уваги його актуальність та необхідність для майбутньої професійної діяльності здобувачів освіти. До прикладу, викладаючи англійську мову для здобувачів освіти, майбутня спеціальність яких пов'язана з транспортними технологіями, слід опрацювати з ними тексти, в яких описано цілі та завдання транспортної галузі, головні механізми та етапи перевезення вантажу із подальшим обговоренням інформації.

Надзвичайно важливо також ознайомити здобувачів освіти з основною документацією англійською мовою, із правилами їх складання, надати список кліше, які можуть застосовуватись у цих документах та запропонувати здобувачам освіти самостійно підготувати один з таких документів (Sharhun, Zhukova & Horoshko-Yarovyk, 2023). Ефективною є й організація роботи у парах або у малих групах, під час якої здобувачі освіти вчаться в ігровій формі відтворювати ситуації, що можуть відбуватися у реальному житті.

Наступним значущим способом інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня є поєднання інноваційних та традиційних методів навчання. Як свідчить практика, ефективним є поєднання традиційних методів навчання з інноваційними. До прикладу, поряд з

традиційними методами варто використовувати інтерактивні технології, як-от: ділові та рольові ігри, проекти, тренінги, дискусії, форуми, диспути, дебати, «мозковий штурм» тощо.

За допомогою інтерактивних методів забезпечується активна взаємодія здобувачів освіти у процесі навчання, можна розвивати творчі здібності здобувачів освіти, їх самостійність, організаційні вміння, вміння спілкування іноземною мовою та ін. (Rybachuk, 2018). Щобільше, саме використання таких методів теж дає можливість поліпшувати мовленнєві компетенції здобувачів, підвищувати їх мотивацію до вивчення іноземної мови, забезпечувати мовленнєву практику, розкривати їх лідерський потенціал, розвивати лідерські якості та здібності, що є необхідними для професійної діяльності та повсякденного життя в існуючому динамічному світі.

Використання інноваційних технологій є ще одним важливим способом інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. Зокрема сьогодні варті уваги технології штучного інтелекту, які, на наш погляд, можна вдало використовувати в процесі викладання іноземних мов. Зазначимо, що у проекті «Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні» штучний інтелект тлумачиться як здатність систем коректно інтерпретувати зовнішні дані згідно з поставленою метою, навчатися на основі цих даних та застосовувати отримані знання для досягнення завдань, включаючи збір та використання нових даних у результаті взаємодії із середовищем навколо (Viktorova, Kocharian, Mamchur & Korotun, 2021).

У цьому контексті, головною метою освіти повинна була б стати підготовка фахівців, які спроможні розробляти та застосовувати системи, котрі володіють такою властивістю. У зв'язку з цим характеристика іншомовної компетентності як спеціальної компетентності охоплює навички класифікації професійних завдань із подальшим їх вирішенням і вибором конкретного технічного засобу у процесі вивчення мови, а також вміння керувати специфічною системою знаків та символів у різних формах та способами (Kademiia, Vizniuk, Polishchuk & Dolynnyi, 2022).

Аналітики Gartner з-поміж усіх технологій штучного інтелекту виокремлюють п'ять, які є найбільш ефективними для запровадження в освітній процес закладу вищої освіти у процесі вивчення іноземної мови (Kademiia, Vizniuk, Polishchuk & Dolynnyi, 2022), а саме:

1. додатковий інтелект, або автоматизовані засоби, що сприяють підвищенню продуктивності розумової праці людини та допомагають налагодити «партнерство» між освітніми користувачами та штучним інтелектом, де перевага віддається людському фактору. Застосування штучного інтелекту спрощує виконання завдань та зменшує кількість помилок.

Ефективним є застосування інформаційно-комунікаційних технологій для презентації та обробки навчального матеріалу, ігрового моделювання при вивченні іноземних мов, а також застосування кейс-методів;

2. чат-боти, які є віртуальними помічниками, що задовольняють потреби користувачів у спілкуванні між чатерами, тобто людини й чатботом, який наділений штучним інтелектом. Автоматичне спілкування із застосуванням чат-ботів може відбуватися як за допомогою тексту, так і за допомогою голосового повідомлення;

3. застосування мультимедійних технологій навчання. З-поміж завдань, які відкривають можливості для використання мультимедійних технологій у навчанні, варто відзначити використання математичних моделей у керуванні освітнім процесом у ЗВО, індивідуалізацію надання освітніх послуг та ін. Принцип цієї педагогічної технології полягає в організації навчання на основі формування іншомовної компетентності через активацію модульних навчальних блоків у процесі вивчення мови за індивідуальною освітньою траєкторією. Це може включати проведення вебінарів, практичних занять, дидактичних ігор, реалізацію освітніх проєктів тощо;

4. гейміфікація. Ігрові елементи застосовують для здобувачів освіти задля реалізації ігрових механізмів та практик у неігровому контексті з метою залучення користувачів до розв'язання тих або інших проблем.

На думку О. В. Зубенко, яскравим прикладом використання штучного інтелекту з метою ефективного вивчення іноземної мови є застосування спеціально розроблених програм і додатків. На переконання дослідниці, однією із таких програм є інтерактивна платформа MyEnglishLab від Pearson.

Це інноваційна онлайн платформа, яка надає тисячі видів різноманітної діяльності з вивчення англійської мови у різних форматах, дає змогу цілодобово виконувати завдання, забезпечує індивідуальний зворотний зв'язок, підтримує різні стилі навчання, дозволяє цілодобово виконувати завдання та надає здобувачам освіти велику кількість контрольованої практики на базі ПК, які можна практикувати будь-де й будь-коли (Kushmar & Kolot, 2019).

Окрім того, О. В. Зубенко також звертає увагу на активне використання так званих speaking robots, що є досить активним та стає дуже популярним. Дослідниця висловила думку, що розмови зі штучним інтелектом створюють мовне різноманіття, аналізують природну мову того, хто вивчає іноземну, редагують матеріал відповідно до помилок та успіхів того, хто здобуває знання, сприяють персоналізації онлайн-навчання, проєктують адаптивне навчання задля усунення прогалин у знаннях тощо (Zhukova, 2021).

Іншим важливим способом інтенсифікації вивчення іноземної мови є використання особистісно-орієнтованого підходу. У межах цього підходу

здобувач освіти визнається головною фігурою навчання, а викладачем створюються такі умови, в яких молоді люди відчують себе не спостерігачами, а повноправними учасниками освітнього процесу. Метою особистісно-орієнтованого навчання є створення оптимальних умов для розвитку особистості.

Особистісно-орієнтований підхід є одним із найефективніших засобів розвитку та формування іншомовної компетенції здобувачів освіти (Sharhun, Zhukova & Horoshko-Yarovyk, 2023). Вважаємо, що активне залучення молодих людей до виконання тих чи інших завдань, що є цікавими та посильними для здобувачів освіти, систематичність та наполегливість у навчанні також сприяють інтенсифікації освітнього процесу.

Проте важливо зауважити, що індивідуально-орієнтований підхід не слід сприймати як зменшення обсягу навчального матеріалу або спрощення завдань. Такий підхід передбачає не зменшення обсягу завдань, а надання викладачем індивідуальної підтримки кожному здобувачу освіти. До прикладу, виконуючи завдання комунікативного спрямування, здобувачам освіти із середнім та високим рівнем знань достатньо одержати інструкції до виконання завдання, тоді як зі здобувачами освіти з низьким рівнем знань потрібно детальніше опрацювати лексичні одиниці, надати детальніші пояснення та рекомендації щодо виконання завдання. Окрім того, таких здобувачів освіти слід частіше контролювати та допомагати їм, звертаючи увагу навіть на їх незначні досягнення.

Підвищення мотивації до вивчення іноземної мови є також значущим способом інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. До головних критеріїв формування мотивації вивчення іноземної мови належать: наявність пізнавальних мотивів і цілей та позитивні емоції у процесі вивчення дисципліни (Honcharenko, 2010). Саме тому особливого значення для створення умов для інтенсифікації навчання відіграє особистість викладача. Якщо заняття проходить цікаво та жваво для здобувачів освіти, а викладач не лише на високому рівні володіє іноземною мовою, але й володіє педагогічними технологіями та вміє ефективно виявляти й застосовувати здібності та індивідуальні риси здобувачів освіти, то мотивація до вивчення іноземної мови буде значно підвищуватися (Androsiuk & Tserko, 2019; Derevianko, Oliinyk & Bevez, 2023).

Обговорення. У статті ми поглибили та розширили думки інших вчених щодо проблеми способів інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. Так, на основі детального аналізу наукової літератури та власного досвіду ми виокремили шляхи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня, серед яких:

оптимальний добір навчальних матеріалів, конкретизація вимог для кожного етапу навчання, поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, підвищення мотивації до вивчення дисципліни, особистісно-орієнтований підхід до навчання, раціональна організація комунікативної та пізнавальної діяльності, застосування інноваційних технологій у навчанні та вдосконалення планування навчальної діяльності здобувачів освіти.

Висновки. Підсумовуючи усі вищевикладене, зазначимо, що інтенсифікація вивчення іноземної мови сприяє максимальній ефективності заняття, підвищує активність у роботі здобувачів освіти та якість викладання, з одного боку, а, з іншого, – призводить до мінімізації затрат зусиль. У сучасних умовах варто звернути особливу увагу на педагогічні та філологічні способи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня.

Серед таких способів нами виокремлено наступні: оптимальний добір навчальних матеріалів, конкретизація вимог для кожного етапу навчання, поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, особистісно-орієнтований підхід до навчання, раціональна організація комунікативної та пізнавальної діяльності, використання інноваційних технологій у навчанні та вдосконалення планування навчальної діяльності здобувачів освіти.

Поєднання зазначених способів інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня дасть можливість піднести процес навчання на якісно новий рівень, стимулює їх до поглибленого вивчення дисципліни, сприяє кращому засвоєнню знань здобувачами освіти тощо. Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому аналізі можливостей інноваційних комп'ютерних технологій в інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

- Андросюк Г. Л., Цепко Т. А. Мотивація як основний чинник підвищення ефективності навчання на заняттях з англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 62. С. 11-16.
- Вікторова Л. В., Кочарян А. Б., Мамчур К. В., Коротун О. О. Застосування штучного інтелекту та чат-ботів під час вивчення іноземної мови. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*, 2021. Вип. 32. Т. 2. С. 166-173.
- Гончаренко Т. Є. Мотивація вивчення англійської мови як соціальна функція освіти. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2010. № 4. С. 47-54.
- Zhukova A. R. Leadership in the student collective : [Electronic document]; University Library at a New Stage of Social Communications Development : Conference Proceedings : UniLibNSD-2021 Changing Roles : From Information Providers to Educators : [Scopus]. 2021. No.VI, P. 139–144. Режим доступу : [http : //unilibnsd.diit.edu.ua/article/view/248504/247402](http://unilibnsd.diit.edu.ua/article/view/248504/247402)
- Кадемія М., Візнюк І., Поліщук А., Долинний С. Використання штучного інтелекту у вивченні іноземної мови здобувачами освіти. *Сучасні інформаційні технології та*

інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми, 2022. С. 153-163.

- Кушмар Л. В., Колот Л. А. Myenglishlab як одна з інноваційних платформ змішаного навчання. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 2019. Вип. 89. С. 52-58.
- Малихіна С. В. Понятійно-категоріальне розуміння дидактичної інтенсифікації навчальної діяльності студентів вищої школи. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Педагогіка*. 2013. Вип. 203. Том 215. С. 20-23.
- Мартинюк А. Ю. Актуальність інтенсифікації навчання студентів при вивченні англійської мови у закладах вищої освіти. *Scientific achievements of modern society: abstracts of the 7th International scientific and practical conference, Liverpool, March 4-6, 2020*. Liverpool: Cognum Publishing House, 2020. С. 664-666.
- Рибачук А. В. Інтерактивне навчання як засіб інтенсифікації навчального процесу. *Web of scholar*. 2018. №4(2). С. 57-60.
- Туркіна Л.В. Шляхи інтенсифікації навчання іноземної мови як спеціальності у педагогічних університетах. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2014. №25. С. 102-110.
- Шаргун Т. О., Жукова А. Р., Горошко-Яровик Л. І. Особливості комунікативної методики у викладанні іноземної мови як один з ефективних способів розвитку лідерських компетенцій у здобувачів освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2023. №. 1. С. 237-241.
- Дерев'янка І. В., Олійник О. В., Бевз Н. В. Організація спільної навчальної діяльності студентів у процесі вивчення іноземної мови. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. No 54. С. 40-50

REFERENCES:

- Androsiuk, H. L. & Tsepko, T. A. (2019). Motyvatsiia yak osnovnyi chynnyk pidvyshchennia efektyvnosti navchannia na zaniattiakh z anhliiskoi movy [Motivation as the main factor of increasing the effectiveness of learning in English classes]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of forming a creative personality in higher and secondary schools*, 62, 11-16 [in Ukrainian].
- Viktorova, L. V., Kocharian, A. B., Mamchur, K. V. & Korotun, O. O. (2021). Zastosuvannia shtuchnoho intelektu ta chat-botiv pid chas vyvchennia inozemnoi movy [Application of artificial intelligence and chatbots in learning a foreign language]. *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v osviti – Information and communication technologies in education*, 33, 2, 166-173 [in Ukrainian].
- Honcharenko, T. Ye. (2010). Motyvatsiia vyvchennia anhliiskoi movy yak sotsialna funktsiia osvity [Motivation for learning English as a social function of education]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyu systemamy – Theory and practice of social systems management*, 4, 47-54 [in Ukrainian].
- Zhukova A. R. (2021). Leadership in the student collective : [Electronic document] ; University Library at a New Stage of Social Communications Development : Conference Proceedings : UniLibNSD-2021 Changing Roles : From Information Providers to Educators : [Scopus]. No.VI. 139-144. Режим доступу : <http://unilibnsd.diit.edu.ua/article/view/248504/247402>
- Kademiia, M., Vizniuk, I., Polishchuk, A. & Dolynnyi, S. (2022). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u vyvchenni inozemnoi movy zdobuvachamy osvity [The use of artificial intelligence in learning a foreign language by student]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy – Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*, 153-163 [in Ukrainian].
- Kushmar, L. V. & Kolot, L. A. (2019). Myenglishlab yak odna z innovatsiinykh platform zmishanoho navchannia [Myenglishlab as one of the innovative platforms of blended

- learning]. *Visnyk KhNU imeni V. N. Karazina. Serii: Inozemna filolohiia. Metodyka vykladannia inozemnykh mov – Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of teaching foreign languages*, 89, 52-58 [in Ukrainian].
- Malykhina, S. V. (2013). Poniatiino-katehorialne rozuminnia dydaktychnoi intensyfikatsii navchalnoi diialnosti studentiv vyshchoi shkoly [Conceptual and categorical understanding of didactic intensification of educational activity of higher school students]. *Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia»]. Serii: Pedagogika – Scientific works [of the Petro Mohyla Black Sea State University of the Kyiv-Mohyla Academy Complex]*, 203, 20-23 [in Ukrainian].
- Martyniuk, A. Yu. (2020). Aktualnist intensyfikatsii navchannia studentiv pry vyvchenni anhliiskoi movy u zakladakh vyshchoi osvity [The relevance of intensifying students' learning in learning English in higher education institutions]. *Scientific achievements of modern society: abstracts of the 7th International scientific and practical conference, Liverpool, March 4-6, 2020. Liverpool: Cognum Publishing House – Scientific achievements of modern society: abstracts of the 7th International scientific and practical conference, Liverpool, March 4-6, 2020. Liverpool: Cognum Publishing House*, 664-666 [in Ukrainian].
- Rybachuk, A. V. (2018). Interaktyvne navchannia yak zasib intensyfikatsii navchalnogo protsesu [Interactive learning as a means of intensifying the educational process]. *Web of scholar*, 4(2), 57-60 [in Ukrainian].
- Turkina, L.V. (2014). Shliakhy intensyfikatsii navchannia inozemnoi movy yak spetsialnosti u pedagogichnykh universytetakh [Ways to intensify teaching a foreign language as a specialty in pedagogical universities]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnogo pedagogichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka – Bulletin of Hlukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko*, 25, 102-110 [in Ukrainian].
- Sharhun, T. O., Zhukova, A. R. & Horoshko-Yarovyk, L. I. (2023). Osoblyvosti komunikatyvnoi metodyky u vykladanni inozemnoi movy yak ody z efektyvnykh sposobiv rozvytku liderskykh kompetentsii u zdobuvachiv osvity. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii : Pedagogika. Sotsialna robota. №. 1. 237-241.* [in Ukrainian].
- Derevianko I. V., Oliinyk O. V. & Bevz N. V. (2023). Orhanizatsiia spilnoi navchalnoi diialnosti studentiv u protsesi vyvchennia inozemnoi movy [Some Aspects of Organizing Students' Cooperative Work while Learning Foreign Languages]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia. – Theory and methods of teaching and upbringing*. 54, 40-50. [in Ukrainian].

Інформація про автора:

Жукова Анна Робертівна: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7292-1605>,
працівник ЗСУ, викладачка кафедри іноземних мов та військового перекладу Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного вул. Героїв Майдану, 32, м. Львів, Україна, 79026
e-mail: annetta000@gmail.com

Information about the author:

Zhukova Anna: ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7292-1605>,
The employee of the Armed Forces of Ukraine, lecturer at the Department of Foreign Languages and Military Translation of the Hetman Petro Sahaidachnyi National Ground Forces Academy
Heroiv Maidanu street, 32
m. Lviv, Ukraine, 79026
e-mail: annetta000@gmail.com

Цитуйте цю статтю як: Жукова А. Р. Педагогічні та філологічні способи інтенсифікації вивчення іноземної мови здобувачами освіти першого освітнього ступеня. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2024. № 57. С. 31-42.

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2024.57.03>

Дата надходження статті до редакції: 20.09.2024

Стаття прийнята до друку: 01.10.2024